

Droomprojecten voor de stedelijke wederopbouw

Beeldende kunst

Utopian Dreams

T/m 10/7 in TENT, Witte de Withstraat 50, Rotterdam. Inl: tentrotterdam.nl

Door onze medewerker

Tracy Metz

Rotterdam is Nederlands stad van de toekomst. De noodzaak om zichzelf opnieuw uit te vinden na het bombardement van 1940 heeft ruimte geschapen voor dromen en experimenten, grote en kleine.

Dit jaar viert Rotterdam 75 jaar Wederopbouw, met onder andere een enorme openbare trap van architectenbureau MVRDV die als een tribune van het Stationsplein voert naar het dak van het Groothandelsgebouw, een podium om over de stad uit te kijken.

Voor TENT, 'platform voor 100% hedendaagse kunst', stelde Reyn van der Lugt - verzamelaar, oud-cultuureel attaché in New York, oud-directeur van het Groninger Museum - als onderdeel van deze manifestatie de tentoonstelling *Utopian dreams* samen. Hij selecteerde zes stedelijke droomprojecten uit het verleden - waarvan er twee kort hebben bestaan: *AVL-ville* van Joep van Lieshout en het varende *Podium OIO* dat met 1100 mensen over de Maas voer en nodigde vijf kunstenaars uit om nieuwe toekomstvisies te maken. En wat blijkt: de thema's zijn niet eens

zo heel anders dan in de jaren zeventig en tachtig. De ontwerpen van toen zijn nog steeds modern en de stad was en is een dankbaar doek om ze op te projecteren.

Zeg nou zelf, waarom zou je niet een brug over de Maas vormgeven als twee schroeven die sierlijk naar elkaar toe buigen? De beeldschone maquette van deze 'brug' van Claes Oldenburg uit 1977 is een van de hoogtepunten van de expositie, evenals de maquette en tekeningen van het gebouw dat Rem Koolhaas' OMA voor de oevers van de Maas ontwierp, met ernaast een honderd meter hoge uitkijktoren gemaakt van de

In 1969 maakte Wim Gijzen een fotomontage van het Schouwburgplein als een grazige weide met koeien

te slopen Willemsbrug.

Al in 1969 maakte Wim Gijzen een fotomontage van het Schouwburgplein als een grazige weide met koeien, wilgen en een sloot. Van der Lugt heeft Gijzens montage, dat het formaat van een ansichtkaart had, laten uitvergroten en in een lichtbak geplaatst zodat het nu nagenoeg de muur vult - het is aannemelijk en vervreemdend tegelijk. Zo aannemelijk, dat *NRC Next* een paar jaar geleden de foto publiceerde als 'Rotterdam in 1969'.

Zijn tegenhanger van nu is de fotografe Elian Somers, die het eiland Brienoord fotografeerde, het laatste onbebouwde plekje midden in de stad. Een van de verrassingen van haar research was dat er in de jaren zeventig plannen zijn gemaakt voor een Disney-achtig pretpark op het eiland.

Met een bij uitstek hedendaagse middel, een virtual reality film, legt animator en illustrator Han Hoogerbrugge een link met de stad in het verleden. Hij ging op zoek naar wat hij mist in het Rotterdam van nu en tekende een 3D omgeving met teksten als „vroeger ging je naar de kermis, nu naar de museumnacht”. En om het eeuwige slopen en bouwen van deze stad te verbeelden maakte hij met een 3D-printer een model van een mooie ronde sloperskogel die hij graag in de fontein op het Hofplein zou plaatsen. Op ware grootte. Op de vloer schilderde hij in de ronde 'bamberdebamberdedam', het geluid van de heipaal.

Het is de schrijfster Elfie Tromp die het fluïde karakter van deze stad van de eeuwige wederopbouw misschien het beste vangt. Haar schrijven is een performance, zij zal regelmatig aan een tafel in de tentoonstelling zitten schrijven; de bezoeker leest mee op een groot scherm achter haar.

Net als de wederopbouw gaat het verbeelden en het verwoorden van deze stad eeuwig door, beide zijn een creatief proces waarvan wij als stadsbewoners en museumbezoekers getuigen zijn.

Han Hoogerbrugge, **BAMBERDEBAM**, 2016

Atelier van Lieshout, **AVL Ville**, 2001